ואיבעית אימא לעולם רבנן מי קתני הן שלו אינו חייב להכריז קתני ויניח וייתי ישראל ויהיב ביה סימנא ושקיל ת"ש דאמר רב אסי [א]מצא חבית יין בעיר שרובה כנענים מותרת משום מציאה ואסורה בהנאה בא ישראל ונתן בה סימן מותרת בשתיה למוצאה כמאן כר"ש בן אלעזר שמע מינה כי קאמר ר"ש בן אלעזר ברוב כנענים אבל ברוב ישראל לא לעולם אימא לך ר"ש בן אלעזר אפי' ברוב ישראל נמי קאמר ורב אסי סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא וכי מאחר דאסירא בהנאה מותרת משום מציאה למאי הלכתא אמר רב אשי [ב]לקנקנה: ההוא גברא דאשכח ארבעה זוזי דצייררי בסדינא ושדו בנהר בירן אתא לקמיה דרב יהודה א"ל זיל אכריז והא זוטו של ים הוא שאני נהר בירן [ג]כיון דמתקיל לא מיאש והא רובא כנענים נינהו ש"מ אין הלכה כר"ש בן אלעזר אפי' ברוב כנענים שאני נהר בירן דישראל סכרו ליה וישראל כרו ליה כיון דישראל סכרו ליה אימור מישראל נפל וכיון דישראל כרו ליה לא מיאש רב יהודה הוה שקיל ואזיל בתריה דמר שמואל בשוקא דבי דיסא א"ל מצא כאן ארנקי מהו אמר ליה הרי אלו שלו בא ישראל ונתן בה סימן מהו א"ל חייב להחזיר תרתי אמר ליה [ד]לפנים משורת הדין כי הא דאבוה דשמואל אשכח הנך חמרי במדברא ואהדרינהו למרייהו לבתר תריסר ירחי שתא לפנים משורת הדין רבא הוה שקיל ואזיל בתריה דר"נ [ה]בשוקא דגלדאי ואמרי לה בשוקא דרבנן א"ל מצא כאן ארנקי מהו א"ל הרי אלו שלו בא ישראל ונתן בה סימן מהו אמר ליה [ו]הרי אלו שלו והלא עומד וצווח נעשה כצווח על ביתו שנפל ועל ספינתו שטבעה בים ההוא דיו דשקיל בשרא בשוקא ושדיה בצנייתא דבי בר מריון אתא לקמיה דאביי א"ל [ז]זיל שקול לנפשך והא רובא דישראל נינהו שמעת מינה הלכה כרבי שמעון בן אלעזר אפי' ברוב ישראל שאני דיו דכזוטו של ים דמי והא [ג]אמר רב [ז]בשר שנתעלם מן העין אסור בעומד ורואהו: ר' חנינא מצא גדי שחוט בין טבריא לציפורי והתירוהו לו אמר רבי אמי התירוהו לו [ח]משום מציאה כר"ש בן אלעזר משום שחיטה כרבי חנניא בנו של רבי יוסי הגלילי דתניא [ט]הרי שאבדו לו גדייו ותרנגוליו והלך ומצאן שחוטין ר' יהודה אוסר ורבי חנניא בנו של רבי יוסי הגלילי מתיר אמר רבי נראין דברי רבי יהודה כשמצאן באשפה [ט]ודברי רבי חנניא בנו של רבי יוסי הגלילי כשמצאן בבית מדהתירוהו לו משום שחיטה רובא ישראל נינהו שמעת מינה הלכה כר"ש בן אלעזר אפי' ברוב ישראל אמר רבא [י]רוב כנענים ורוב טבחי ישראל רבי אמי אשכח פרגיות שחוטות בין טבריא לציפורי אתא לקמיה דר' אסי ואמרי לה לקמיה דר' יוחנן ואמרי לה בי מדרשא ואמרו ליה זיל שקול לנפשך רבי יצחק נפחא אשכח קיבורא דאזלי ביה אזלויי אתא לקמיה דר' יוחנן ואמרי לה בבי מדרשא ואמרו ליה זיל שקול לנפשך: **מתני'** [כ]ואלו חייב להכריז מצא פירות בכלי או כלי כמות שהוא [ל]מעות בכיס או כיס כמות שהוא [מ]צבורי פירות [נ]צבורי מעות שלשה

ואיבעית אימא לעולם רבנן. ובשאיה טמון ולא תפשוט מינה דמודו ליה ברוב כנענים: **מי קתני כו' אינו חייב להכריז קתני.** דכיון דרובא כנענים דלמא דכנענים הוא ושלו נמי לא הויא דלא אזלי רבנן בתר רובא בממונא: **מותרת משום מציאה.** דאינו חייב להכריז: **ואסורה בהנאה.** ולקמיה פריך א"כ מה היתר יש במציאתה: **בא ישראל ונתן סימן.** יצאת מספק יין כנענים ומותרת בשתיה למוצאה דכיון דרובא כנענים נתייאשו הבעלים: **ושדו בנהר בירן.** ומושלכין בנהר בירן: **דמתקיל.** יש בו מכשולים אבנים וסתימת גדר שעושין לדגים ולא מיאש סבר לא יוכל הנהר להוליכם חוץ למכשולים ורגילים היו לסוכרו ולנקותו ולכרותו שישטפו מימיו וסומך שימצאם כשיסכרו אותו וינקום: **סכרו ליה.** שקורין גשנ"ש בלע"ז כמו (ישעיה יט) עושי שכר [ה]אגמי נפש: **אימא מישראל נפיל.** לפיכך חייב להכריז ולא אמרי' יניח כדאמרינן לעיל ברוב כנענים לרבנן: **לא מיאש.** שהכורה ימצאם: **דבי דיסא.** שמוכרים שם חטים כתושין לדייסא ורבים מצויין שם: **בתר תריסר ירחי שתא.** מצאם: **דגלדאי.** רצענים: **דיו.** עוף שקורין אולטו"ר והוא לשון דיה [ו]: **ושדיה בצנייתא דבי בר מריון.** השליכתו בין דקלים של בר מריון: **אסור.** שמא נתחלף בנבילה: **ורואהו.** משנטלו עד שהשליכו: **כשמצאו באשפה.** שדרך נבילה להשליכה באשפה: **פרגיות.** גוזלות: **אשכח קיבורי דאזלי ביה אזלויי.** מצא פקעיות של טווי למכמורות ורשתות במקום שהציידין מצויין: **אזלוי.** ציידים העושים מכמורות: **מתני' מצא פירות בכלי.** וסתם כלי יש בו סימן: **כמות שהוא.** ריקן: **כיס.** יש בו סימן לבעלים: **צבורי פירות.** בגמ' [ז] מפרש סימנייהו או מנין או מקום: שלשה

סבר כוותיה בחדא. ולא בעי למימר דסבר כרבנן דא"כ תפשוט דמודו רבנן ברוב כנענים ומכל מקום יש לפשוט דהלכה כמותו ברוב כנענים: **לבתר** תריסר ירחי שתא כו'. פי' הן עצמן החזיר אע"ג דלא היה צריך ליתן רק דמיהם כדתנן בפרקין (דף כח:) כל דבר שעושה ואוכל מטפל בו י"ב חדש מכאן ואילך שם דמיהן ומניחן אבל רש"י פירש שמאכלן אחר י"ב חדש שנאכלו קשה דמנלן [ח]שיהא בשביל כך למוצא דהאובד אינו מתיאש שסבור שהמוצא יסבור שמקרוב נאבדו ויכריז: **לפנים** משורת הדין. מאשר יעשון נפקא לן לקמן בפרקין (דף ל:) תימה דלא מייתי קרא הכא כדמייתי לקמן בעובדא דר' ישמעאל ובהגוזל קמא (ב"ק דף ק. ושם ד"ה לפנים) בעובדא דרבי חייא במראה דינר לשולחני ונמצא רע ולקמן בסוף פרק האומנין (דף פג.) מייתי קרא אחרינא למען תלך בדרך טובים שהוא מדברי קבלה ושביק קרא דאשר יעשון שהוא מדברי תורה וי"ל דלא מייתי קרא דאשר יעשון אלא במקום שאחרים חייבין והוא פטור כמו במראה דינר דאחרים דבעו למילף חייבים ור' חייא דלא בעי למילף פטור ולפנים משורת הדין שילם כמו אחרים וכן בעובדא דרבי ישמעאל דזקן ואינו לפי כבודו הוה ועשה לפנים משורת הדין כמו אחרים והכא בשמעתין דהדרינהו בתר תריסר ירחי שתא כ"ע פטורים לכך לא מייתי קרא הכא ומ"מ משום לפנים משורת הדין בעי ליה לאהדורי כיון שאינו מתחסר ממונא אבל בסוף האומנין (שם) בהנהו שקולאי שסברו לו החבית ועשו לו הפסד גדול משום לפנים משורת הדין אין לו להפסיד לכך מייתי קרא למען תלך בדרך טובים: **אתא** לקמיה דרב גרסי' כדמשמע בירושלמי פרק אין מעמידין ואפילו לספרים דגרסי אביי פריך שפיר מבשר שנתעלם מן העין דאף ע"ג דלא קיימא לן כרב כדפרישית לעיל (דף כג: ד"ה מחרוזות) מדפריך בפרק גיד הנשה (חולין דף צה: ושם) ורב היכי אכיל בשרא מ"מ פריך שפיר דכיון דחזי המוצא שהעוף השליכם שם אפילו מאן דפליג אדרב מודה הכא לאסור דאימור נטלה מעיר שרובה כנענים ומשני בעומד ורואהו שנטלה מעיר שרובה טבחי ישראל ורב איירי בעומד ורואה שנטלה לפני טבחי ישראל: **הרי** שאבדו כו'. ה"ה נגנבו ואע"ג דעבר על לא תגנוב לא עבר על לאו דגזילה ובתוספתא (פ"ב דחולין) תניא בהדיא הרי שאבדו או נגנבו והכא נקט אבדו אורחא דמילתא: **שמצאן** באשפה. בפ"ק דחולין (ד' יב:) מפרש נראין דברי רבי יהודה לרבי חנניא כשמצאן באשפה שבשוק שאף רבי חנניא לא פליג עליה אלא באשפה שבבית ובעובדא דהכא שמצאן בדרך בלא אשפה הוי כאשפה שבבית: **אתא** לקמיה דרבי אסי גרסי' אע"ג דבכל דוכתי חשיב רבי אמי ברישא כדאמר (גיטין דף נט:) רבי אמי ורבי אסי כהני חשיבי דארעא דישראל אף על גב שגדול ממנו אין תימה שבא לפניו לישאל לפי שמכירו היה אבל אי גרסינן רבי אבא קשה דרבי אבא היה תלמידו של רבי אמי כדמוכח גבי נסכא דרבי אבא (שבועות דף מז.) ואיך היה בא לפניו [פ](לעולם):

הא

עין משפט נר מצוה

לח א ב מיי' פי"א מהל' גזלה ואבדה הל' ח ופי"ב מהלכות מאכלות אסורות הל' כח סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רנט סעיף ד וטוש"ע י"ד סי' קכט סעיף יז:

לט ג טוש"ע ח"מ סי' רנט סעיף ז וטוש"ע י"ד סי' קכט סעיף יח:

מ ד ה מיי' פי"א מהל' גזלה ואבדה הלכה ז סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רנט סעיף ה:

מא ו מיי' שם הל' ט טוש"ע שם סעיף ו:

מב ז מיי' פ"ח מהל' מאכלות אסורות הל' יא סמג לאוין קמא טוש"ע י"ד סי' סג סעיף א:

מג ח טוש"ע ח"מ סי' רנט סעיף ו:

מד ט מיי' פ"ד מהל' שחיטה הל' ח ועיין שם בכ"מ סמג לאוין קמג טוש"ע י"ד סי' א סעיף ד:

מה י טוש"ע ח"מ סי' רנט סעיף ו:

מו כ מיי' פט"ו מהל' גזלה ואבדה הל' יג סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף י:

מז ל מיי' שם פט"ו הל"ג סמג שם טוש"ע שם סעיף כ:

מח מ מיי' שם פט"ו הלכה יג סמג שם טוש"ע שם סעיף י:

מט נ מיי' שם פט"ו הלכה כ סמג שם טוש"ע ח"מ שם סעיף יא:

◆

מוסף רש"י

בשר שנתעלם מן העין. שהיה שעה אחת שלא ראהו, ואפילו היה מונח על שלחנו, אסור. שמא נתחלף בנבלה (חולין צה.).

מסורת הש"ס

א) [לקמן ל: ברכות ז. מה: כתובות נז. ב"ק לט:], ב) [חולין מח.], ג) חולין נה., ד) חולין יב. [תוספתא דחולין פ"ב], ה) פי' האגמים שילוו כאם הדגים שרשי רד"ק, ו) [דברים יד], ז) [לקמן כה.], ח) [עיין רש"י ברכות נח: ד"ה כבלי אוכר], ט) צ"ל נישאל. ר"ת.

◆

לעזי רש"י

גשנ"ש [אישקלושינ"ש]. עושים סכר.

אוולטו"ר [וולטו"ר]. פרס.

◆

רבינו חננאל

היא וכן הא דא"ר אסי מצא חבית של יין בעיר שרובה כנענים קנקנה מותר [משום] מציאה ויינה אסור אפי' בהנאה בא ישראל ונתן סימניה מותרת אפי' בשתיה למוצאה. ש"מ דברוב כנענים הרי הן שלו. ההוא דאשכח ד' זוזי דציירי בסדינא בנהר בירן כו' ואסיקנא כיון דישראל כרו ליה וישראל סכרו ליה אימור מישראל נפול ולא מיאש. רב יהודה הוה אזיל בתריה דמר שמואל בשוקא דבי דיסא אמר ליה מצא כאן ארנקי מהו אמר ליה הרי הן שלו. בא ישראל ונתן סימניה מהו אמר לו אם רוצה לעשות לפנים משורת הדין מחזיר כדאבוה דשמואל אשכח חמרא במדברא ואהדרינהו בתר י"ב ירחי שתא והא דרבה דאמר ליה רב נחמן מצא ארנקי בשוקא דרבנן הרי הן שלו ואפי' הלה עומד וצווח נעשה כצווח על ביתו שנפל ועל ספינתו שטבעה בים כלומר כשם מי שטבעה ספינתו המציל ממנה הרי הן שלו ואע"פ שבעלה עומד וצווח כדאמרינן המציל מזוטו של ים התורה התירתו לו כן גם זה מותר למוצאו ש"מ אפי' ברוב ישראל. עוף הנקרא דיו שקיל בישרא ושדא בצינייתא דבי בר מריון. אסיקנא אם הוא עומד וראה את המקום שחוטף זה הבשר ממנה והוא מישראל מותר לו דכזוטו של ים [דמי] ואם לאו אסור באכילה כרב דאמר בשר כיון שנתעלם מן העין אסור באכילה. והא דרב חנינא דאשכח גדי שחוט בין טבריא לצפורי והתירוהו לו משום מציאה כר"ש בן אלעזר ומשום שחיטה כר' יוסי בר חנינא וכר' ופשוטה היא. פי' פרגיות צפרים טהורים. רב אמי אשכח פרגיות בין טבריא לצפורי וא"ל ר' יוחנן שקול לנפשך. וכן רב יצחק אשכח (פגעיות) [פקעיות] של טוטה דאמר ר' יצחק אשכח קיבורי דאיזלו בי אלווי וא"ל ר' יוחנן זיל שקול לנפשך: מתנ' ואלו חייב להכריז